

TAKTİKLERLE DİL BİLGİSİ

SENİN HOCAN
KADIR GÜMÜŞ

HOCAM

Sıfat (Ön Ad)

SIFAT (ÖN AD)

NİTELEME SIFATI

Küçültme Sıfatı

uzunca el
küçücük el
mavimsi kazak
yeşilimtirak kazak

Küçültme Sıfatı (Niteleme Sıfatı) İsim

Pekiştirme Sıfatı

yemyeşil ev
masmavi ev
güzel mi güzel ev

Pekiştirme Sıfatı (Niteleme Sıfatı) İsim

BELİRTME SIFATLARI

a. İşaret Sıfatı:

bu ev
şu ev
o ev

İşaret Sıfatı İsim

böyle ev
şöyle ev
öyle ev

İşaret Sıfatı İsim

b. Sayı Sıfatı:

beş ev
Asıl Sayı İsim

beşer ev
Üleştirme Sayı Sıfatı İsim

beşinci ev
Sıra Sayı İsim

beşte bir ev
Kesir Sayı Sıfatı İsim

c. Belgisiz Sıfat:

her adam
Belgisiz Sıfat İsim

bazı evler
Belgisiz Sıfat İsim

birkaç ev
Belgisiz Sıfat İsim

biraz evler
Belgisiz Sıfat İsim

su evler
Belgisiz Sıfat İsim

tüm evler
Belgisiz Sıfat İsim

d. Soru Sıfatı:

kaç ev?
hangi ev?
nasıl ev?
kaçıncı ev?

Soru Sıfatı İsim

3. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde niteleme vardır?

- Dünyada bir gelinlik olsam yal
- Neden yine elimde azıcık kaldı?
- Millicik bir elim olsaydı.
- Dünyada hiç yüzüm gülmedi.
- Onu dün anneceği hiç aramamış

4. Durgun bir deniz arzu ettim hep.

Soğuklarda bile denizde olmak gözüm hep orada kaldı.

Yukarıdaki parçada aşağıdaki

- Niteleme sıfatı
- Sayı sıfatı
- Belgisiz sıfat
- İşaret sıfatı
- Adlaşmış sıfat

TAKTİKLERLE DİL BİLGİSİ

Sıfat (Ön Ad) - 1

- Onları her zaman arardım lakin dün gece ara
- Muhtesem binâlarla örülü bu kente aşığı.
- Bu güzel saati geçirmişti bu kıyıda.
- Durgun saatler geçirmişti beni de onu
- Yaptığın bu iğrenç hareketler beni de
- Yukarıdaki numaralı niteleyen bir sözcük kullanı
- den hangisini niteleyen bir sözcük kullanı
- A) I B) II C) III D) IV

2. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde soru

- Bu adama sen ne dedin?
- Neden bana düşman görürsünüz y
- aynalar?
- Seni hangi apartmanda ağırlandık
- Nasıl ev istediğini ona söyledin mi?
- Niye beni anlamıyorsun ki?

1. I. Onları her zaman arardı lakin dün gece aramadı.
II. Muhteşem binalarla örülü bu kente aşığım.
III. Bu güzel denizde yüzmek bir aşıktır.
IV. Durgun saatler geçirmişti bu kıyıda.
V. Yaptığın bu iğrenç hareketler beni de onu da bezdirdi.
Yukarıdaki numaralı cümlelerde altı çizili sözcüklerden hangisini niteleyen bir sözcük kullanılmamıştır?
A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde soru anlamı bir sıfatla sağlanmıştır?
A) Bu adama sen ne dedin?
B) Neden bana düşman görünüyorsunuz yıllar yılı dost bildiğim aynalar?
C) Seni hangi apartmanda ağırlamıştık ki?
D) Nasıl ev istediğini ona söyledin mi?
E) Niye beni anlamıyorsun ki?

3. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde küçültme sıfatı kullanılmıştır?
A) Dünyada bir gelincik olsam ya!
B) Neden yine elimde azıcık kaldı?
C) Minicik bir elim olsaydı.
D) Dünyada hiç yüzüm gülmedi.
E) Onu dün anneciği hiç aramamış.

4. Durgun bir deniz arzu ettim hep. O dileğimi hiç kaybetmedim. Soğuklarda bile denizde olmak istedim. Her dönemimde gözüm hep orada kaldı.
Yukarıdaki parçada aşağıdaki sözcük türlerinden hangisinin örneği yoktur?
A) Niteleme sıfatı
B) Sayı sıfatı
C) Belgisiz sıfat
D) İşaret sıfatı
E) Adlaşmış sıfat

5. Aşağıdaki cümlelerde geçen birleşik sıfatlardan hangisi kuruluşu yönüyle diğerlerinden farklıdır?
A) Küçük kapılı bir ev istemişti hep.
B) Dün gece sarı saçlı kızı yine gördü.
C) Asık suratlı adamları hiç sevmemi ki o.
D) Boyu uzun adamı görmedim bugün nedense?
E) Kırık kapılı hana vardı bir gece vakti.

6. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde ikileme diğerlerinden farklı görevde kullanılmıştır?
A) İri iri elmalar aldım pazardan.
B) Çok abur cubur yeme demiştim sana.
C) Sessiz sedasız çocukları çok seçmem.
D) Yalan yanlış testler çözme artık!
E) Mavi mavi gözleri var ki onun!

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde birden çok sıfat bir ismi nitelemiş ve belirtmiştir?
A) Birçok inek ve koyun almış mal pazarından.
B) Çok uzun süre geçmemiştiki ki adam güzel ovalar ve dereler gördü.
C) Çalışkan babalar ve anneler sayesinde güçlü bu vatan!
D) Güzel, çalışkan ve tıknaz bir çocuktu Ali Osman.
E) Kötü ve kurnaz adamları sevmem.

8. Aşağıdaki dizelerin hangisinde belgisiz sıfat yoktur?
A) Dün güzel bir kadın geçti kalbimin yakınından
B) Seni alırım bütün hayatımın derinliğine
C) Seni her gün aklıma getiririm
D) Alamadım ki gönlüme bazılarını
E) Kimseyi göremedi gönlüm sadece biraz sabır

9. Aşağıdaki dizelerin hangisinde farklı türlerde sıfatlar kullanılmıştır?

- A) Nasıl iş bu?
Her yanında çiçek yağmuru...
- B) Aysel git başımdan ben sana göre değilim.
Ölümüm birden olacak seziyorum.
- C) Yağmurun altında çınar.
Çınarın altında o karaltı.
- D) Dağ başını duman almış.
Gümüş dere durmaz akar.
- E) Kanlı göz bebeklerindeki yazı.
Beni nasıl büyüledi bilmem.

10. I. Yağmurlu ve upuzun bir yolu düşe kalka
II. Yürümeye çalıştım
III. Ve inanılmayacak kadar duygusal bir
IV. Geçmişimiz oldu seninle
V. Üstelik biz bunu bir ömür boyu sürüp gider sanmıştık
Yukarıdaki dizelerin hangilerinde sıfat kullanılmıştır?

- A) I, II ve V B) II, IV ve V C) I, III ve V
D) I, III ve IV E) III, IV ve V

Seni burada gördüğüm ilk gündü. Çok mutlu olmuştun o an.

Bu eşsiz manzaranın karşısında ne yapabiliirdin ki?

Yukarıdaki numaralandırılmış sözcüklerden hangileri sıfat görevinde kullanılmamıştır?

- A) Yalnız I B) II ve III C) III ve IV
D) III ve V E) II ve V

12. Aşağıdaki dizelerin hangisinde altı çizili sözcükler tür bakımından özdeştir?

- A) Beni tutma öyle sahnelere gelemem,
Beni tutma çok kötü yanılırsın
- B) Şu yarada kan olsaydım
Dökülüp ziyan olsaydım
- C) Kör kuyuların dibinde Yusuf'tum
Kerbela çölünde Hüseyin
- D) Her şey tamam diyorsun, git...
Beni viran bir şehir gibi terk et...
- E) Oy benim yaralım
Asıl sancı, uyandığında

13. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir deyim sıfat görevinde kullanılmıştır?

- A) Seni görünce süt dökmüş kedi gibi olur.
- B) Adama göz açtırmayan polisleri ödüllendirdi.
- C) Haberi alan kadın küplere bindi.
- D) Eli eteği tutuşmuş gibi sağa sola koştu.
- E) Dünyayı başına yıkınca buralarda duramadı.

14. I. Değerli kalem kutularını çok severdi.
II. Muhallebiciye çok kızmıştı hepsi.
III. Öteki adamı kimseye sordun mu?
IV. Ortanca adamı da yanına aldın mı?
V. O gün falanca şiiri de okumuş.

Yukarıdaki numaralanmış dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I numaralı cümlede belirtisiz isim tamlaması bir sıfat tarafından nitelenmiştir.
- B) II numaralı cümlede adlaşmış sıfat kullanılmıştır.
- C) III numaralı cümlede belirtme sıfatı yoktur.
- D) IV numaralı cümlede sayı sıfatı vardır.
- E) V numaralı cümlede farklı türde iki sıfat kullanılmıştır.

15. — Aptalca işleri hep bana mı bıraktınız?
 — Hayır, bir tane de yedi aylık bebek bıraktık!
 — Ne?
 — Rahat ol! Oyuna düşkün bir bebek!
 — Çok rahatladım. Allah'tan mangal gibi yüreğim var.
 — Boşuna demiyorum, sen her insana benzemezsin.
 — Hangi adam dedi?
 — Söyleyen galiba kafadan sakattı.

Bu diyalog ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Türemiş sıfat vardır.
 B) Sıfat tamlamasıyla kurulmuş birleşik sıfat vardır.
 C) Yönelme durum ekiyle kurulmuş birleşik sıfat vardır.
 D) Belgisiz sıfat ve soru sıfatı vardır.
 E) Ayrılma durum ekiyle kurulmuş birleşik sıfat vardır.

BENİM HOCAM TAKTİKLERLE DİL BİLGİSİ BENİM HOCAM TAKTİKLERLE DİL BİLGİSİ BENİM HOCAM TAKTİKLERLE DİL BİLGİSİ

16. Aşağıdaki cümlelerdeki altı çizili sözcüklerden hangisi sözcük türü olarak diğerlerinden farklıdır?

- A) Günümüzde yabancı olarak yani kendiliğinden yetişen örneklerine rastlanmıyorsa da kavunun ana yurdunun Asya olduğu kabul edilir?
 B) İlk yıllarda sadece Ankara'da düzenlenen şenlikler şimdi yurdun çeşitli şehirlerinde coşkuyla kutlanıyor.
 C) Amasya'daki köprülerin, kalelerin ve kalıntılarının bir kısmı, bölgede uzun bir süre egemenlik kurmuş Roma ve Bizans uygarlıklarına aittir.
 D) Varsın, Balzac'ın roman kahramanlarından biridir ve bir-kaç romanında ortaya çıkar.
 E) 23 Nisan şenlikleri, bugüne dek yaklaşık yüz farklı ülke-den on binlerce çocuğun konuk olduğu dev bir organizasyon hâline gelmiştir.

17. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde sıfat yoktur?

- A) Ününü sadece yazıları değil, düşünce yönü ve kaleminin kuvveti de getirir.
 B) İsmail Gaspıralı'nın çıkardığı "Tercüman" gazetesi bu misyonun yani "Turan" anlayışının yayın organı olmuştur.
 C) Azerbaycan edebiyatının büyük ismi Şehriyar "Heyder Baba'ya Selam" şiiriyle tanınmaktadır.
 D) Yazar yeni anlatım teknikleri denemiş, "İnsansız Şehir" adlı hikâye kitabında ise çocukluğundan başlayarak meslek hayatıyla ilgili izlenimlerine yer vermiştir.
 E) Halkta çevreyi koruma bilinci oluşturmak amacıyla yapılacak düzenli çalışmalar yakında başlayacak.

18. (I) Dünyanın en kalabalık ikinci, alan olarak ise en büyük yedinci ülkesi Hindistan. (II) Asya'nın güneyindeki bu yarımadada farklı dinler, diller, gelenekler bir arada yaşıyor. (III) Dünyaya bilim ve sanat alanında güzel eserler armağan eden ülkede yaklaşık 1 milyar 200 milyon insan var. (IV) Bu ülke 28 eyaletten oluşuyor. (V) Hint Okyanusu'nda kıyısı olan ülkenin kuzeydeki bir bölgesinin dağlarında Budist sarayları bulunuyor.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede sıra sayı sıfatı ve niteleme sıfatı kullanılmıştır.
 B) III. cümlede sıfat tamlaması yoktur.
 C) II. cümlede, sıfat yapan -ki kullanılmıştır.
 D) IV. cümlede belirtme sıfatları kullanılmıştır.
 E) V. cümlede belgisiz sıfat kullanılmıştır.

YAPISINA GÖRE SIFATLAR

→ 1. **Basit Yapılı Sıfat:** Yapım eki almamış sıfat
 iki kişi güzel araba

→ 2. **Türemiş Yapılı Sıfat:** Yapım eki almış sıfat
 ikinci adam
 türlü işler

→ 3. **Birleşik Yapılı Sıfat:** En az iki sözcükten oluşmuş sıfat

Kurallı bileşik sıfat	birkaç	kişi
	birçok	ev
	insana hayran	adam
	yeşil patikli	kız
	patığı yeşil	kız

Birleşik yapılı sıfat **İsim**

1. Bir sözcüğün ilk ünlüsüne kadar olan bölümü yazılır. Ardından "m, p, r, s" harflerinden uygun olan getirilir. Ardından sözcük aynen yazılır. Bu şekilde pekiştirme yapılır. Buna "ön sesli pekiştirme" adı verilir.

Aşağıdaki pekiştirilmiş sözcüklerden hangisi yukarıdaki kurala uygun yapılmamıştır?

- A) Bugün o yamyassı arabayı görünce çok şaşırdım.
B) Çırlıçılplak toprağı görünce içim ürperdi.
C) Sen de tertemiz yorgan istemez misin?
D) Masmavi sulardı benim özgürlüğüm.
E) İpislak pantolonla nerelerde gezdin sen böyle?

2. Seni ve birçoğunu orada görmeyeli

I

Üzüldü bazıları eskilere
II III

Vurdumduymaz adamları görel
IV

Yaşamı da tatlı her dem
V

Yukarıdaki numaralanmış sözcüklerden hangisi adlaşmış sıfattır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Aşağıdakilerden hangisinde soru anlamı sıfat türünden bir sözcükle sağlanmıştır?

- A) Ne düşünüp duruyorsun yıllardır bu hâlde?
B) Dün kaç aldın ki sınavdan üzülyorsun?
C) Kaçınıcı hüznü yaşadığını biliyor mu ki o?
D) Sevdasını hangi dağın eteğine gömdü ki?
E) Yemyeşil ormanları niçin yaktıklarını biliyor musun?

4. Bir gün geçti aradan

Sanki iki metrekare evi yalnız yaptı

Ya beriki evi

Ona da söyle bir yalan uydursun

Yukarıdaki dizelerde kaç tane belirtme sıfatı vardır?

- A) 4 B) 5 C) 6 D) 7 E) 3

5. Sıcağı sevedim

Bir çift güvercini sevdiğim kadar

Kimseden korkmadı ki

Bencil insandı vesselam

Yukarıdaki dizelerde aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Adlaşmış sıfat
B) Sayı sıfatı
C) Zamirden türemiş sıfat
D) Belgisiz sıfat
E) Niteleme sıfatı

DİKKAT

1. (Sıfat + İsim) +LI / +Lİ İSİM
+SIZ / +SİZ
+LIK / +LİK

Mavi pantolonlu adam
İki kapılı han

2. İsimle sıfatın yerini değiştirip isme iyelik eki getirilerek yapılır.

pantolonu mavi adam
kapı(s)ı iki han

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde farklı yolla kurulmuş bir birleşik sıfat vardır?

- A) O da uzun boylu kadın gibi olmak isterdi.
B) O da beş kapılı bir araba isterdi hep.
C) Mirasyedi genci görenler şaşırmıştı.
D) Yarım günlük iş mi var bu civarda?
E) Camı kırık arabayla mı gidilecek oraya?

7. Ahmet tüm insanların hayatını etkilememeli miydi acaba?
Yukarıdaki cümlede kullanılan sıfatın türce özdeşi aşağıdaki cümlelerin hangisinde vardır?

- A) İlk gün onu gördüğümde bacaklarım titremişti, içim dahi bulanmıştı.
B) Nitelikli öğrencileri tatmin etmek her anlamda zordur.
C) Şu güzel havanın verdiği huzuru dedikodularınla bozdun.
D) Bana hangi adamı sevdiğini neden söylemedin?
E) Kimi sevdiğini birçoğuna söylemiş bile!

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde adlaştırmış sıfat kullanılmıştır?

- A) Hep sıcaklarda mı yaşayacağız ya biz?
B) Okuduklarımı tekrar tekrar okuyacağım da ne olacak!
C) Ahmet daha yakına gelmiş şükür, artık onu daha çok görebileceğim.
D) Onu gördüğümde sadece sevinmekmiş en kolay.
E) Bildiğin konuları neden sürekli yeniden okuyorsun ki?

9. Sen benim son aşkımdın

Bütün insanlara inat

Hatta çürümüşlere inat

Kırk bir hayale adadığım

Mor sümbüllü dağlarımın

Yukarıdaki şiirle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) "Bütün" sözcüğü belgisiz sıfat olarak kullanılmıştır.
B) "Çürümüşlere" sözü adlaştırmış sıfattır.
C) Bir isim hem niteleme hem belirtme sıfatı almıştır.
D) Birleşik sıfat yoktur.
E) Hem sayı sıfatı hem belgisiz sıfat kullanılmıştır.

10. Bu vakitler hayat kaynağım sendin

I II
Senle yatıp kalkıyordum her gün

III
Hangi evde yattığımı bile hatırlamıyorken

IV
Yaşama sebebimdin sen benim
V

Yukarıdaki numaralanmış tamlamalardan hangileri sıfat tamlaması değildir?

- A) II ve V B) III ve IV C) IV ve V
D) I ve III E) I ve V

11. Belki özleyecek insan bile bulamayacaksın

I
Sevdiğin kalpler uçup gidecek yakınından

II
Sinsi vakitlere kalacak tüm öfkeler

III
Güler yüzüne inattır
IV

Bu demir parmaklıklar
V

Yukarıdaki numaralanmış sözcüklerden hangisi niteleme sıfatı değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

12. Hayat, bir bölük pörçük anıdır bu vakitler bana.

Aşağıdaki ikilemelerden hangisi yukarıdaki cümlede geçen ikilemeyle türce özdeştir?

- A) Her yer karanlıktı
Ama mutluluk geliyordu usul usul
B) Yaşamın kenarındaydım
Gözüm kitap mitap görmüyordu
C) Olmuştu şu nehir bir yılan
Şırl şırl akarken sabah
D) İrili ufaklı bir yosun yığını
Duruyordu orada amaçsızca
E) Derin derin ağlar bu sessiz yığınak
Madem sen beni dinledin

13. I. Senin her günün bununla mı geçecek? (İşaret Sıfatı)
 II. Kalbi sıcak adam mıyım ki? (Kurallı Birleşik Sıfat)
 III. Aldıklarımı sana veremez ki Serhat. (Adlaşmış Sıfat)
 IV. Sağlam bir kanepe kadar bile etmezsin. (Niteleme Sıfatı)
 V. Sen son adımı bile atmadın daha! (Sayı Sıfatı)
- Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangisinde ayraç içinde verilen sıfat türünün örneği cümlede verilmemiştir?**
- A) I B) II C) III D) IV E) V

14. Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisi sıfat görevinde kullanılmamıştır?

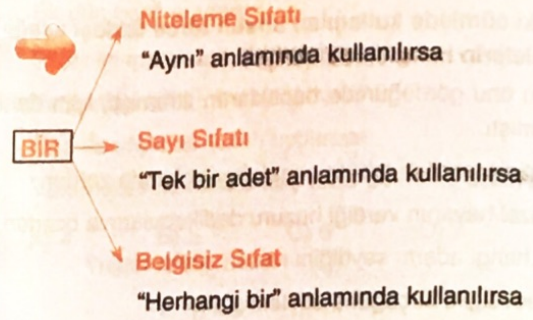
- A) Sandığın ucundan saati aldı, pencereye tuttu; altıya beş vardı.
 B) Mayıs ortalarında bir gece geç vakit orta yaşlı bir adamla sarışın, güzel bir genç geldi.
 C) Adama döndü: "İstersen başka adaya geçeyim ben." dedi ve üzgün üzgün baktı.
 D) Kulaktan dolma sözlerle beni aldatamazsın, bana bu hususta bilgi vermeliydin.
 E) İnsanların ortak değerlerini anlamayı hiç beklemedim ki ben!

15. Hangi kıyıya yanaşsam biter bu hayat

Canlı canlı parçalanıyorum oysaki
 Yapılır mı hiç senin gibi bir adama
 Boş laf bütün bunlar
 Kimi insan anlamaz kimi insan anlar

Yukarıdaki dizelerde geçen aşağıdaki sözcüklerden hangisi sıfat görevinde değildir?

- A) Hangi
 B) Canlı canlı
 C) Senin gibi
 D) Boş
 E) Bu

- Onunla bir yaşta kardeşim var.
Niteleme sıfatı
- Bir ekmek aldım bakkaldan.
Sayı sıfatı
- Bir gün gelecek herkes sınavı
Belgisiz sıfat kazanacak.

UNVAN SIFATI

Doktor Kemal
 Mareşal Mustafa Kemal

→ **İsmi önüne gelebilir.**

Ali Dayı
 Zeynep Hanım
 Kemal Efendi

→ **İsmi arkasına da gelebilir.**

16. Sıfatlar isimlerden önce gelerek onları niteleyen veya belirten sözcüklerdir.

- I. XIX. yüzyılın sonlarında ve XX. yüzyılın başlarında fizikte ve bunun sonucunda teknolojiye gelişmeler yaşanmıştır.
- II. Atomik ışıma, atomdaki elektrik yüklerinin kuvvetli titreşim veya geçiş hareketinden kaynaklanmaktadır.
- III. Atomik enerji seviyeleri arasında meydana gelen ışımalı geçişler sonucu oluşan spektrumlar bu seviyeler hakkında önemli bir bilgi kaynağı olur.
- IV. 1895 yılında, katot ışını tüpünün yakınına getiren bu baryum tuzlarının ışıdığı gözlemleyen Wilhelm Röntgen, madde üzerine düşen hızlı elektronların bilinmeyen tabiatlı, oldukça girici ışınlardan meydana getirdiğini söylemiştir.

Numaralanmış cümlelerden hangilerinde niteleme sıfatı almış bir sözcük ya da söz grubu yoktur?

- A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III
D) III ve IV E) I ve IV

17. (I) İlim, en basit, bilindik ve sistemli bilgiler topluluğu ve yalın, net standartlaşmış metotlar olarak tanımlanabilir. (II) Metodizm ve standartlaşma ilmin anlaşılmasını sağlayarak gelişmeleri hızlandırır. (III) Bu öneme bağlı olarak standartlaştırma, bilimin sistemlerinin doğmasına yol açar ve fizik bilimini ortaya çıkarır. (IV) Fiziği, çalışma alanı esas alınarak makroskopik fizik ve mikroskopik fizik olmak üzere iki kısımda incelemek mümkündür. (V) Bir başka deyişle fizik gözle görülebilir maddelerin özellikleri ve onlar arasındaki etkileşimleri daha tatminkâr olarak inceleyen klasik fizik ile bunları oluşturan çok küçük parçacıkların yapı özellikleri ve onlar arasındaki etkileşimleri inceleyen kuantum fiziğinden ibarettir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde sıfat yoktur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

18. Neye uzansam soyut bir örümcek
Çıkıyor altından, tombulsu titrek
Camlarda yağ kandilli kasabalar
Sabahın gecesinden akşama dek
Olasılık içinde, hiç olmayan
Bu masalı kimler yazar böyle pis?
Bunca yıldızsız ve ödle.

Durma gel, tanımla beni!

Bu yağmurda bir başıma

Bu yağmurda ufak tefek bilim

Bu dizelerdeki sözcükler aşağıdaki sıfatlardan hangisi ile eşleştirilemez?

- A) Soru sıfatı
B) Sıfat görevinde ikileme
C) İşaret sıfatı
D) Niteleme sıfatı
E) Belgisiz sıfat

Aşağıdaki sıfatların yapılarına göre çeşitlerini yazınız.

1. Birçok insan
2. Büyük ev
3. Küçük ev
4. Utanmaz adam

CEVAPLAR

1. Birçok insan

Isim

Bir + çok

Birleşik yapı sıfat

2. Büyük - k ev

FK FT Isim

YE

Türemiş yapı sıfat

{Çünkü yapım eki almıştır.}

3. Küçük ev

Isim

Basit yapı sıfat

{Yapım eki almamıştır.}

4. Utan - maz adam

FK FIYE Isim

Türemiş yapı sıfat

{Yapım eki almıştır.}

(I) Güneş ışığı, dünyanın en büyük göletlerinden birini gümüşe çeviriyor. (II) Gölet, adını Nil Vadisi'ni sel ve felaketten korumak amacıyla yapılan barajdan alıyor. (III) Mısır'dan Sudan'a kadar uzanan göl, Sudan'da Nübye Gölü olarak biliniyor. (IV) Gölün suları Mısır'dan Sudan'a yaklaşık beş yüz kilometre boyunca yayılıyor. (V) Ayrıca göl, kesinlikle çok önemlidir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde sıfat kullanılmamıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Köpek balıklarının varlığı sağlıklı ve dengeli bir deniz eko-

sisteminin göstergesi olarak görülmektedir. Bir koruma grubunun tahminine göre, her yıl bu hayvanların yüz milyondan fazlası denizlerden çıkarılıyor. Bu da onları sayısının giderek azalması anlamına gelir.

Bu parçada numaralanmış sıfatların türü aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

	I	II	III
A)	Sayı	Niteleme	Sayı
B)	Belgisiz	Sayı	Niteleme
C)	İşaret	Belgisiz	Sayı
D)	Belgisiz	Belgisiz	Sayı
E)	Niteleme	Sayı	İşaret

3. Dersinde sıfat konusunu işleyen bir öğretmen, bu konuyla ilgili bazı öğrencilerinden tahtaya örnekler yazmalarını istemiştir.

Öğrencileri şu cümleleri yazar:

- I. **Ali:** Kimi sorulara cevap vermekte zorlanıyorum.
 II. **Ayşe:** İçerisi artık karanlık değildi.
 III. **Rümeysa:** Alın teri ile kazanılan paranın tadına doyum olmaz.
 IV. **Oktay:** Diğerlerinden haber alamayınca hepimiz telaşlandık.
 V. **Metin:** Herkesin birbirinden öğrenecekleri vardır.

Buna göre öğrencilerden hangileri konu ile ilgili örnek vermiştir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
 D) III ve IV E) IV ve V

4. Öğrencilerinden soru sıfatlarına örnek vermelerini isteyen bir öğretmen onlardan bazı cevaplar almıştır.

Berk: Beni kaç saattir burada bekliyorsun?

Cengiz: Sınavda hangi soruda daha çok zorlandın?

Engin: Bu kadar zamandır seni aramamasının sebebi neymiş?

Faruk: Alışverişten aldıklarını hangi poşete koydun?

Galip: Aranızda kaç yaş var?

Yukarıdaki öğrencilerden hangisi konu ile ilgili bir örnek vermemiştir?

- A) Galip B) Cengiz C) Engin
 D) Berk E) Faruk

5. (I) Dostluk, diğer tüm kavramlar gibi tanımlanması güç, kelimelerimizin sınırının ötesinde ve her devirde değişime uğrayan bir anlama karşılık gelir. (II) Eğer gerçek dostluğu birkaç cümleye sıkıştırarak anlatmaya çalışırsak büyük bir haksızlığa yol açarız. (III) Dostluğu anlamak için önümüzde görünen yapıya bakmaktan vazgeçmeliyiz, daha temele daha basite inmeliyiz ve belki de sabit bakış açımızı değiştirmeliyiz. (IV) Bu yüzden dostluğun tanımını yapmak hep eksik kalacaktır. (V) Dostluk diğer tüm kavramlar gibi düşündürten ve sorgulatan bir anlamdır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerden hangisi bir ismi niteleme amacıyla kullanılmamıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Her zaman düşünmüşümdür
 Ne içindeyim zamanın
 Ne de büsbütün dışında
 Yekpare geniş bir anın
 Parçalanmaz akışında

Bir garip rüya rengiyle
 Uyuşmuş gibi her şekil
 Rüzgârda uçan tüy bile
 Benim kadar hafif değil
 Bu satırlar da hiç boş değil

Bu dizelerde aşağıdakilerden hangisinin örneği yoktur?

- A) Niteleme sıfatı
 B) İşaret sıfatı
 C) Küçültme sıfatı
 D) Sıfat - fiil
 E) Belgisiz sıfat

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir isim birden çok sıfatla nitelenmiştir?

- A) Yanlızlık her durumda tercih edilmese de bazen yararlı olmaktadır.
- B) Her insan kendi kaderini yaşamaktadır.
- C) Aramızdaki bazı sorunlardan sonra onunla bir daha konuşma fırsatı bulamadım.
- D) Bu bir programın bitişi, sonu anlamına geliyordu.
- E) Yüzlerce yıllık edebî birikimlerimizin göstergeleri olan bu eski metinler, toplumumuza ayna tutuyor.

8. Tarih boyunca edebiyat, içinde oluştugu toplumun duygu, düşünce, inanç ve kültürel değerlerinin aynası ve taşıyıcısı olmuştur. Bu niteliğiyle edebiyat, toplumdaki bireylerin ortak hafızasını oluşturan önemli bir eğitim alanı ve eğitim sistemlerinin vazgeçilmez bir parçası olarak kabul edilmiştir.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. sözcük sıfat - fiil eki almıştır.
- B) II. sözcük adlaşmış sıfattır.
- C) III. sözcük işaret sıfatı olarak kullanılmıştır.
- D) IV. sözcük sıfat görevindedir.
- E) V. sözcük belgisiz sıfattır.

9. Fizik ve tıp bilim dalları gözlükçülük için temel bilim dallarıdır. Bu bilim dallarında yapılan çalışmalar arttıkça alt bilim dalları oluşmuş ve bilimsel bilgiler bu alt bilim dallarında en ince detayına kadar incelenerek bilim dünyasına sunulmuş bilgi ve birikimleri kapsar.

Bu parçadaki numaralanmış tamlamalardan hangisi diğerlerinden farklıdır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

10. Sadece bir ses idiyse bir durup boşaldıkça
İçimize düşüren boynumuzu
Yerleşen bizi pek az tanıyan yüzümüze
İğrenmenin koşulu bir at gibi durduğu
Bir uzunluğu ya da bir alanı olmayan
yüzümüze yerleşen
Sızdıkça sızan bir çay saati gibi içimize
Yani bütün bir burukluğu birden sorusuna
Ve soran birden sorusuna
Hanlarda denk saran yolcuların

Bu dizelerde geçen aşağıdaki sözcüklerden hangisi sıfat değildir?

- A) düşüren
- B) tanıyan
- C) bir
- D) saran
- E) boşaldıkça

“Soru anlamı hangi türle sağlanmıştır?” soru kökü için birkaç çalışma yapalım:

- Kaç kişi bu adamı görmüş?

SORU SIFATI

→ Soru anlamı sıfatla sağlanmıştır.

- Kaç kişinin geldiğini öğrendin mi?

SORU SIFATI

SORU EDATİ

→ Soru sıfatı vardır ama soru anlamını edat vermiştir. Bu yüzden soru anlamı edatla sağlanmıştır. Bu soruya “öğrendim” ya da “öğrenmedim” şeklinde cevap veririz. Yani edata cevap veririz.

11. Profesyonel güzelliğin bir başka boyutu şöhret yönetimi-
I
dir. Ne yazık ki ülkemizde yükseköğrenim görmeyen ve
sadece fiziksel özelliklerin yeterli olduğunu sanan modelleri
II

eğitebilecek okul niteliğinde bir kurum olmadığı gibi profes-
yonel anlamda hizmet verenlerin de sayısı oldukça azdır.
Günümüzden yaklaşık on yıl önce bu konuda hiçbir görüş
bildirilmiyordu. III

**Bu parçadaki numaralanmış sıfatların çeşidi aşağıdakile-
rin hangisinde sırasıyla verilmiştir?**

	I	II	III
A)	Sayı	Belgisiz	Niteleme
B)	Sayı	Niteleme	Belgisiz
C)	Belgisiz	Niteleme	Sayı
D)	İşaret	Sayı	Niteleme
E)	Belgisiz	İşaret	Sayı

12. Ali Öğretmen; sıfatın ilk ünlüsüne kadar olan bölüm alınır ve
"m, p, r, s" ünsüzlerinden uygun olan harf getirilir, daha sonra
sıfat aynen yazılır ve böylelikle "pekiştirilmiş sıfat" oluşur,
açıklamasını yapar. Bundan hareketle öğrencilerinden birer
örnek vermelerini ister.

Duygu: Elinde tertemiz, küçük bir mendil tutuyordu.

Barış: Hatıralarında koskoca umutlar taşıyor, besliyordu.

Cihat: Bembeyaz pamuk tarlaları göz alabildiğince öylece
önümüzdeydi.

Sevim: Küçüklüğünden beri kendini yapayalnız hissediyordu.

Ahmet: Şu an sınırsız bir çorbaya hayır diyemem.

**Buna göre, hangi öğrencinin verdiği örnek açıklama ile
uyuşmamaktadır?**

- A) Sevim B) Duygu C) Ahmet
D) Barış E) Cihat

13. Beyaz mendiller vardı havada
Çalgılı gemiler balkonlarda açık seçik
Bir kız vardı yok gibi öyle güzel
Ne yerde ne gökte belki bu tuzda
Acısında ekmeğin dilim dilim buğusunda

Kendine göre evlerin damı çatanası
Bacaların şakırtısında akşam akşam
Saksılar sedirler tahtaların güvercini
Otursa kısa çoraplarını çekse dinlemese
Çocuk anası el, mavi badanalı yuva

Bu dizelerde aşağıdakilerden hangisinin örneği yoktur?

- A) Kurallı birleşik sıfat
B) Niteleme sıfatı
C) Sayı sıfatı
D) İşaret sıfatı
E) Belgisiz sıfat

Aşağıdaki altı çizili sözcüklerin türlerini yazınız.

- Tüm insanlara beş seçenek sunan kaç kişi var?
I II III
- Karşı tepede akarsuyun öte yanında sarışın bir kız vardı.
IV V VI VII

CEVAPLAR

- I. Belgisiz Sıfat V. İşaret Sıfatı
II. Sayı Sıfatı VI. Niteleme Sıfatı
III. Soru Sıfatı VII. Belgisiz Sıfat
IV. İşaret Sıfatı

14. I. İnsanlar, bir topluma girdikleri zaman giyimleriyle karşılanırlar ama giderken kişiliklerine göre uğurlanırlar.
 II. İnsanda ruh güzelliği ve insan sevgisi olmadığı müddetçe, görünüşlerinin mükemmelliğinin bir anlamı yoktur.
 III. Özgürlük, gerçekten özgür düşünenler için bir gereksinimdir.
 IV. O, inandığını söylerken başka insanları gücendirmekten, sahip olduğu değerleri yitirmekten çekinmez.
 V. Kendisi bir yalanla kandırılmak istemeyeceği gibi kimseyi yalanla kandırmaya çalışmaz.

Yukarıdaki öncüllerdeki altı çizili sözcükler ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I numaralı cümledeki altı çizili sözcük yönelme durum eki almış addır.
 B) II numaralı cümledeki altı çizili sözcük bulunma durum eki almış addır.
 C) III numaralı öncüldeki altı çizili sözcük belirtme sıfatıdır.
 D) IV numaralı öncüldeki altı çizili sözcük belgisiz sıfattır.
 E) V numaralı öncüldeki altı çizili sözcük sıfattır.

15. (I) Türk halk hikâyelerinin çeşitli, bilinen, bilinmeyen pek çok kaynağı vardır. (II) Bunlar arasında Hint, İran, Arap ve Asya kaynakları en fazla kullanılmıştır. (III) Ali Şir Nevâî'nin mesnevi tarzında işlemiş olduğu Ferhat ile Şirin hikâyesi, Anadolu'da Hüsrev ü Şirin veya Ferhat ile Şirin adıyla işlenmiş olup çok tanınan ve sevilen bir hikâyedir. (IV) Bu hikâye Anadolu'nun hemen hemen her bölgesinde hem hikâye olarak anlatılır hem de efsaneleşmiş bir şekilde yaşamaya devam eder. (V) İran edebiyatında ise bu hikâyenin ayrı ve farklı bir yeri vardır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde niteleme sıfatı yoktur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

16. Çok çalıştım beni bekleme kaptan

I

II

Seyir defterini başkası yazsın

III

Çınarlı, kubbeli, mavi bir liman

IV

Beni o limana çıkaramazsın

V

Bu dizelerdeki numaralanmış sözcüklerden hangisi somut bir adı belirtmiş sıfattır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

17. (I) Dünya üzerinde bir noktanın yerinin belirlenmesi için yüzünde bulunduğu varsayılan ve birbirlerini dik olarak kesen çizgilerden yararlanılır. (II) Bu çizgiler, yerin şekli nedeniyle çember şeklinde olup bunların biri enlemi diğeri de boylamı oluşturur. (III) Bu nedenle bir yerin coğrafi koordinatı o yerin enlem ve boylam değerleriyle açıklanmaktadır. (IV) Bunu açıklayanlar koordinat sisteminde de görüleceği gibi çok inandırıcıdır. (V) Coğrafyada önemli bir yere sahip bu kavramlar bilindiği gibi aynı zamanda yönleri de ifade eder.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde sıfat yoktur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

18. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde sıfat yoktur?

- A) Her insan gibi eşimden ben de ilgi beklemekteyim.
 B) Bu akşam bir roman da okusam olur bir öykü de.
 C) Çevirilerindeki dil kıvraklığı ile öne çıkıyordu.
 D) Yetenek, insanların bir alanda yapmaya eğilimli olduğu güçtür.
 E) Sonunda akşam oldu da biz evimize varabildik.

1. Bireyin yaşamını ana çizgileriyle ele aldığımızda bebeklik, I
çocukluk, gençlik, yaşlılık gibi dönemlere ayırmamız müm-
kündür. Psikolojik temellere göre her dönemin farklı ihtiyaç-
II III
ları vardır. Bireyin doğduğu andan iki yaşına kadar geçirdiği
süreyi bebeklik; iki yaşından ergenlik çağına kadar geçirdiği
IV
süreyi ise çocukluk dönemi olarak değerlendiriyoruz.
V

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangisi sıfat değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Derste sıfat konusunu anlatan Gonca Öğretmen, öğrencilerinden içinde sıfat olan örnek cümleleri tahtaya yazmalarını istemiştir.

Binnaz: Yüksek perdeden bir klasik dediler mi, şöyle kesip atacak bir söz ettiklerini sanıyorlar.

Pakize: İnsanlar, kendilerine büyük işlerin açıldığını, kendilerinin de bu işleri anladıklarını sanırlar.

Behzat: Klasik eser yüksek sınıftan, soy bir eser olduğu için yeni yetişenlere örnek diye gösterilir.

Behçet: Klasikçilerimizin çoğu klasikliği sadece kalıplarda arıyor.

Melike: Bazıları bir şiirin vezinli kafiyeli olmasını istemekten geri durmuyor.

Öğrencilerden hangisi konuyla ilgili doğru örnek vermiştir?

- A) Binnaz B) Pakize C) Behzat
D) Behçet E) Melike

3. (I) Bireysel gelişim, çocukluk dönemini de içine alır. (II) Beş altı yaşlarında çocuk, yazma ve okuma becerisi kazanır. (III) Bu dönem, okul çağına denk gelmektedir. (IV) Çocuk, bazı kazanımları elde ederken gelişimini sürdürür. (V) Çocuğun yeterli düzeyde kavrama gücüne kavuşması için uyarıların fazlalığı da önem taşır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede niteleme sıfatı kullanılmıştır.
B) II. cümlede belgisiz sıfat bulunmaktadır.
C) III. cümlede işaret sıfatı vardır.
D) IV. cümlede belgisiz sıfat bulunmaktadır.
E) V. cümlede soru sıfatı kullanılmıştır.

4. Çocuk, dil öğrenirken düzenli aşamalardan geçer. Ağlama I
seslerinin duyulduğu dönem olarak kabul edilen doğumdan iki aya kadar geçen süreyi, "civildama" dönemi takip eder. II
Civildama dönemi, öğrenme kaynaklı olmayan fakat çocukların çıkardığı sesleri ayırt etmeye ve bu sesleri sürekli olarak III IV
tekrarlamaya çalıştığı 2-6 ay arası dönemi kapsamaktadır. Çocuklar bu dönemde herhangi bir çevresel uyarana bağlı kalmaksızın birtakım anlamsız sesler çıkarırlar. V

Bu parçada numaralanmış sözcüklerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. sözcük niteleme sıfatıdır.
B) II. sözcük sayı sıfatıdır.
C) III. sözcük işaret sıfatıdır.
D) IV. sözcük niteleme sıfatıdır.
E) V. sözcük belgisiz sıfattır.

5. (I) Bu sırada hayli yaşlı bir adam kadına yaklaştı, elini tutup Piskarev'in anlamadığı bir dilde kadınla bir şeyler konuştu. (II) Kadın, yalvaran bakışlarla Piskarev'e bakarak kendisi dönene dek oradan bir yere kıpırdamamasını istedi. (III) Piskarev bu anda hiç kimsenin, hatta onun bile, emirlerini dinleyecek durumda değildi. (IV) Bu yüzden de hiç zaman yitirmeden kadının ardından yürümeye başladı. (V) Yetişmesinin mümkün olmadığını anlayınca geri dönüp sandalyeye oturmayı tercih etti.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde sıfat yoktur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. On bir yıl olmuş... Ahmet Haşim öleli uzun bir zaman geçtiğini I II
yüreğimdeki sızının dinmiş, yerini hatıranın melaline, hüznüle şevkin birleştiği o emsalsiz duyguya bırakmış olmasından III
anlıyordum. Sevdiğimiz bir insan bizim dünyamızdan ayrılınca IV V
gönlümüze bir perişanlık çöküverir.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangileri sıfat değildir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve IV
D) III ve V E) IV ve V

7. Kafasından ardı ardına geçen bu uçarı düşüncelerle yanağına allar bastığını, yüzünün şiştiğini sandı. Ancak, aynaya bakıp da avuttlarının çökük, yüzünün solgun olduğunu görünce korkuya kapıldı. Bunun üzerine titizce kendine çekidüzen vermeye girişti. Yıkandı, saçlarını taradı, şık gösterişli bir yelekle yeni frakını giydi, üzerine yeni pelerinini atıp sokağa çıktı. Dışarıda ciğerleri tertemiz havayla dolunca uzun, süregelen bir hastalıktan sonra ilk kez dışarı çıkan bir hastanın dinçliğini, yürek diriliğini duydu.

Yukarıdaki parçayı öğrencilerine veren Gonca Öğretmen, bu parçadaki sıfatları öğrencilerinden bulmalarını istemiştir.

Harun: Dışarıda, işaret sıfatıdır.

Binnaz: Uçarı, niteleme sıfatıdır.

Pakize: Gösterişli, niteleme sıfatıdır.

Behzat: İlk, sıra sayı sıfatıdır.

Melike: Bu, işaret sıfatıdır.

Öğrencilerden hangisi konuyla ilgili doğru örnek vermiştir?

- A) Harun B) Binnaz C) Pakize
D) Behzat E) Melike

8. Yıldı dört yüz ruble ya da bu civarlarda para kazananların amansız bir düşmanı vardır Petersburg'da. Bu düşman, kimilerinin her nedense adamın canına can kattığını öne sürdükleri kuzey ayazından başkası değildir. Bu sağlıklı soğuk, dairelerine gitmek için bütün memurların yollara döküldüğü sabah saat dokuz dolaylarında hiç ayırım gözetmeden bütün burunlara öyle acımasız fiskeler indirmeye başlar ki düşük dereceli gariban memurlar burunlarını nereye sokup nasıl koruyacaklarını bilemezler.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisinin örneği yoktur?

- A) Sayı sıfatı B) Soru sıfatı
C) Belgisiz sıfat D) İşaret sıfatı
E) Niteleme sıfatı

Aşağıda verilen cümlelerdeki numaralanmış sözcüklerden hangileri sıfattır?

- Bilemezdi bu ufku, anlayamazdı bunları
I II
- Sevginin derecesini yavaş öğrendi.
III IV
- Yavaş araba, hızlı arabadan yeğdir.
V VI
- Tüm bulutları sahadakilerin tümü gördü.
VII VIII

CEVAPLAR

- I. bu ufku (İşaret sıfatı)
V. yavaş araba (Niteleme sıfatı)
VI. hızlı araba (Niteleme sıfatı)
VII. tüm bulutları (Belgisiz sıfat)

Çünkü ismi nitelemiş ya da belirtmiştir.

Aşağıdaki cümlelerde bulunan adlaşmış sıfatların altını çiziniz.

1. Onunla gezenler de bu durumu kavradı.
2. Kimseden korkmadı, güzeli sevmenin mantıklı olduğunu düşündü.
3. İyi, kötüden bir şey öğrenemez.
4. Kırmızıları giyen gençleri gördün mü?

CEVAPLAR

1. gezenler
2. güzeli
3. iyi, kötüden
4. kırmızıları, gençleri